

Sygn. akt V CSK 132/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa Gminy T.

przeciwko Powiatowi T.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 grudnia 2013 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 26 października 2012 r., sygn. akt V ACa [...], V ACz [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3600 (trzy
tysiące sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Wprawdzie skarżący odwołał się do istotnych zagadnień prawnych oraz do potrzeby wykładni art. 411 pkt 1 k.c. wywołującego jego zdaniem rozbieżności w orzecznictwie oraz do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, niemniej nie występują te przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca

2008 r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.).

W judykaturze dominuje pogląd, że tylko pozytywna wiedza spełniającego nienależne świadczenie o tym, że nie był do niego zobowiązany wyłącza na jego rzecz zwrot świadczenia na podstawie art. 411 pkt 1 k.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1997 r., OSNC 1998, Nr 6, poz. 101 i z dnia 10 czerwca 2003 r., I CKN 390/ 01 OSP 2005, Nr 9, poz. 111). Sąd Apelacyjny ustalił, że skutek rozwiązania porozumienia przez strony nie był uświadomiony nie tylko przez Gminę, ale i przez Powiat, a nawet przez Sąd w sprawie I C [...]. Ustalenia więc stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) przesądzały o tym, że w sprawie brak było przesłanki wyłączającej zwrot nienależnego świadczenia określonej w art. 411 pkt 1 k.c. Na gruncie okoliczności sprawy nieuświadomienie sobie przez jednostki samorządu terytorialnego nieistnienia zobowiązania, wobec skomplikowanych rozwiązań prawnych nie mogło być uznane za bezpodstawne. Wskazane w skardze orzeczenia mające nieco inny wydźwięk niż główny nurt judykatury, dotyczą odmiennych stanów faktycznych, a zatem nie mogły mieć w sprawie znaczenia.

Istotnym zagadnieniem prawnym jest taki problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepublikowane). Powołanie się na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243).

Pozwany Powiat w skardze kasacyjnej nie sformułował zagadnienia prawnego w sposób wyżej zasygnalizowany. Postawione w skardze pytania nie zawierają przede wszystkim wystarczająco umotywowanych wywodów prawnych, które mogłyby prowadzić do różnych wyników. Nieprzekonywujące jest zawarte w skardze stanowisko jakoby upoważnienie dla burmistrza gminy udzielone przez zarząd nie obejmowało wypowiedzenia w imieniu Gminy zawartego przez strony porozumienia.

„Pytania” dotyczące możliwości stosowania w sprawie art. 5 k.c. nie mają oparcia w podstawie faktycznej zaskarżonego wyroku, gdyż nie wynikają z niej żadne okoliczności, które mogłyby wskazywać, że powódka postępowała w sposób naruszający zasady współżycia społecznego, lub w sposób sprzeczny ze społeczno- gospodarczym przeznaczeniem prawa.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej możemy mówić wtedy, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają jej uwzględnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, niepubl.) Innymi słowy przesłanka ta występuje, gdy w sprawie dopuszczono się takiego naruszenia prawa, które jest widoczne „na pierwszy rzut oka” i nie nasuwa wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2007 r., III CSK 219/07, niepubl.).

Skarżący wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie przez Sąd drugiej instancji przepisów wskazanych w uzasadnieniu zarzutów kasacyjnych. Skarżący nie uzasadnił w sposób należyty wystąpienia w sprawie przesłanki w postaci „oczywistej zasadności”, albowiem nie wystarczające jest w tym zakresie odwołanie się do uzasadnienia zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., IV CZ 109/02, niepubl.). Poza tym nie można z przesłanką określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. równocześnie podnosić, że w ramach naruszenia tych samych przepisów w sprawie pojawiło się istotne zagadnienie prawne. Jest to błąd logiczny, albowiem, gdy wchodzi w rachubę zagadnienie prawne skarga kasacyjna nie może być oczywiście uzasadniona

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2008 r., V CSK 550/07, niepublikowane).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aw

jw